

בבית המשפט העליון
בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בעניין: החברה להגנת הטבע (ע"ר) 58-001749-9

ע"י ב"כ מהלשכה המשפטית
עוה"ד נועה יאיון (מ.ר. 53817) וטל צפריר (מ.ר. 19161)
מרח' הנגב 2, תל אביב-יפו 6618602
טלפון: 03-6388744; פקס': 03-6390580

העותרת

- נ ג ג ד -

1. **פקיד הדיג הראשי במשרד החקלאות ופיתוח הכפר**
ע"י נציג היועמ"ש לממשלה מפרקליטות המדינה
רח' צלאח א-דין 29, ירושלים
טלפון: 02-6466010; פקס': 02-6467011

המשיב

וכן:

2. **רשות הטבע והגנים הלאומיים**
מרח' עם ועולמו 3, ירושלים 95463
טלפון: 02-5005444; פקס': 02-6529232

3. **ועד דייגי החוף**
באמצעות מר פואד נסאר
טלפון: 054-4742743
דוא"ל: foad007@walla.com

4. **איגוד הדייגים הספורטיביים בישראל**
ע"י ב"כ עוה"ד גיל להב ו/או אורון סלמון
בית מישורים, רח' השילוח 4 פתח-תקווה
טלפון: 03-6128040; פקס': 077-5558075

5. **י.ע.ד - התנועה לשמירת החי הימי וזכויות הדייגים הספורטיביים**
ע"י ב"כ עוה"ד דוד קצוטי
מרח' ביאליק 3, חיפה
טלפון: 04-8626276; פקס': 04-8669401

צדדים המעוניינים בהחלטה

בקשה לצו-ביניים / ארעי

בית המשפט הנכבד יתבקש לעשות בזאת צו-ביניים / ארעי המורה כי תוקפו של היתר מיום 29/5/2017 שנתן פקיד הדיג הראשי לדוג בעונת הרבייה 2017, ושנועד להיכנס לתוקפו ביום 1/6/2017, מושעה באופן זמני ועד לקיומו של דיון (דחוף) בעתירה שהגישה העותרת.

דחיפותו של צו כאמור נדרשת כיוון שאם תיכנס ההחלטה נשוא העתירה לתוקפה היום ישובו לים באופן מיידי, בעיצומה של עונת הרבייה, אלפי דייגים – ובפרט בסוף השבוע הקרוב בו פעילים מרבית הדייגים החובבנים ("הספורטיביים"). הנזק שייגרם מכך לדגה הוא אדיר ובלתי הפיך. מהצד השני, מתן צו כאמור רק

תשמר את מצב העניינים הקיים במועד הגשתה של העתירה בו נאסר הדיג בים התיכון בשל עונת הרבייה.

ואלה הם טעמי הבקשה ונימוקה; הכל כמפורט גם בעתירה (ובתצהיר התומך בה):

1. כזכור לבית המשפט הנכבד מדיוניו במסגרת בג"צ 2677/16 דן בילו ואח' נ' פקיד הדיג הראשי (פסק-דין מיום 28/8/2016, פורסם במאגר המשפטי "נבו"), בעקבות סדרת עתירות ומהלכים אחרים שהובילה החברה להגנת הטבע (ראו: בג"צ 1422/15, בג"צ 6467/15 ובג"צ 2677/16 הנ"ל), התקינה וועדת הכלכלה של הכנסת בחודש דצמבר 2016 תיקון משמעותי בתקנות הדיג 1937 (פורסם כק"ת 7746 בעמ' 346-378); תיקון אשר נועד להכניס בישראל ממשק דיג בר-קיימא אחרי שנים רבות של הזנחה קשה ומחדלים בהסדרת תחום זה. התיקון לתקנות נכנס לתוקף בתחילת שנת 2017.
2. בין השאר, הוספה בתקנות הדיג תקנה 8א(א) בה עוגנה סמכותו של פקיד הדיג הראשי לקבוע תקופה בה ייאסר דיג בים התיכון בעונת הרבייה. תכליתה של הוראה זו היא לאפשר לדגים תקופה ללא הפרעות בה יתאפשר להם להעמיד דור-המשך; זאת, לצורך שמירה על בריאותה ושלמותה של המערכת האקולוגית הימית כמו גם לתועלת הדייגים עצמם המתפרנסים מהדגה הזו.
3. תקופת איסור הדיג בעונת הרבייה נקבעה בתיקון לתקנות להיות בת לא פחות מ-60 ימים רצופים, אך לא יותר מ-90 ימים רצופים (תקנה 12(5) לתקנות הדיג (תיקון) התשע"ז-2016 – ק"ת 7746, בעמ' 351). נזכיר לעניין זה כי בהצעת התיקון לתקנות שהגישו שר החקלאות ופיתוח הכפר ופקיד הדיג הראשי לוועדת הכלכלה של הכנסת נקבעה תקופת איסור הדיג בעונת הרבייה להיות בת 90 ימים רצופים לפחות (ראו: בג"צ 2677/16 הנ"ל, בפסקה 2 לפסק-הדין).
4. בדיונים בוועדת הכלכלה התבטא פקיד הדיג הראשי לאמור כי "אלה הימים שאנחנו חושבים שהם המינימום הנדרש, גם על-פי כל המחקרים, כדי לתת מענה למצב הקשה שאנחנו נמצאים בו עכשיו" (תמליל דיון מיום 8/8/2016, בעמ' 47 – נספח ה' לעתירה).
5. ואכן, נוסף ונזכיר, גם בשנת 2016 – עובר להתקנתן של התקנות ותוך שהוא עושה לצורך זה שימוש בסמכותו לקבוע תנאים ברישיונות הדיג – קבע פקיד הדיג הראשי "לפנים משורת הדין" תקופה בת 60 ימים רצופים בה נאסר הדיג בעונת הרבייה בים התיכון (ראו: בג"צ 2677/16 הנ"ל, בפסקה 5 לפסק-הדין) ובית המשפט הנכבד קבע בפסק-דינו כי איסור זה נקבע בסמכות ובשיקול דעת מידתי וראוי.

6. אף על פי כן, בהוראת-מעבר שקבעה בתקנות – תקנה 22(4) (ק"ת 7746, בעמ' 378) – ביקשה וועדת הכלכלה של הכנסת לאפשר לדייגים "תקופת הסתגלות" בת 3 שנים בהן תהיה תקופת איסור הדיג בים התיכון קצרה יותר – בת 45 ימים רצופים בלבד; זאת, חרף הפגיעה (הוודאית) שיש בכך להתרבותה של הדגה ולהמשכיותה.

7. ביום 3/4/2017 פירסם פקיד הדיג הראשי הודעה לפיה התקופה בה ייאסר הדיג בים התיכון בעונת הרבייה תהיה בת 45 ימים רצופים שראשיתם ביום 1/5/2017 וסופה ביום 14/6/2017 (http://www.moag.gov.il/Pages/Pro_fishing.aspx - נספח א' לעתירה).

8. למיטב ידיעתה של החברה להגנת הטבע אף אדם לא עתר כנגד החלטה זו והיא נכנסה לתוקפה במועד הקבוע בה.

9. אלא שלא יבש הדיו על ההחלטה וביום 24/5/2017, "לאור פניות רבות שהגיעו אלי מציבור הדייגים", כבר הודיע פקיד הדיג הראשי כי הוא שוקל לעשות שימוש בסמכותו לפי תקנה 8א(1א) לתקנות הדיג ולהתיר את הדיג בים התיכון בעונת הרבייה כבר מיום 1/6/2017 (בכפוף לתנאים מסויימים – דיג מעומק של 30 מ'; איסור על דיג דקרים)!

(http://www.moag.gov.il/yhidotmisrad/fishery/publication/2017/Pages/hodaa_leheiter_dig.aspx – נספח א' לעתירה)

10. החברה להגנת הטבע נדהמה ללמוד על כוונתו זו של פקיד הדיג הראשי ופנתה אליו למחרת היום להביא בפניו את עמדתה המתנגדת נחרצות לקיצורה הנוסף הזה של תקופת איסור הדיג בעונת הרבייה (נספח ח' לעתירה).

11. פקיד הדיג הראשי זימן את נציגי החברה להגנת הטבע להשמיע בפניו את טענותיהם בעניין ביום 29/5/2017 בשעות אחר הצהריים.

אלא שרק יצאו נציגי העותרת מלפניו וכבר מיהר פקיד הדיג הראשי לפרסם "החלטה לאחר הערות הציבור" בה התיר את הדיג בים התיכון בעונת הרבייה 2017 כפי כוונתו האמורה – (http://www.moag.gov.il/yhidotmisrad/fishery/publication/2017/Pages/heiter_daig_2017.aspx – נספח א' לעתירה).

12. החלטה זו לא נומקה ופקיד הדיג הראשי לא טרח כלל להתייחס בה (או בכל מסגרת אחרת) לטענות הקשות – המקצועיות והמשפטיות – שהעלתה החברה להגנת הטבע בפניו בעניין (הכל כמפורט בעתירה):

- העובדה שבכל הצהרותיו הקודמות חייב פקיד הדיג הראשי את קביעתה של תקופת איסור על דיג בעונת הרבייה שהיא בת 60 ימים לפחות;
- העובדה שלא חל כל שינוי שהוא בנסיבות – לא מצד הדייגים ולא מצד הדגים – שיש בו כדי להוות הצדקה למתן היתר כאמור;

- העובדה שההיתר הוא גורף ומתייחס לכלל הדייגים עליהם נאסר הדיג בעונת הרבייה, בכלל שיטות הדיג;
- העובדה שההיתר ניתן בהתייחס לתקופה העולה כדי 1/3 (!) מתקופת איסור הדיג (המקוצרת ממילא) שנקבעה.

13. בנוסף, עצם אי-נימוקה של ההחלטה הוא פגם היורד לשורשה: על-פי הוראת הרישאה לתקנה 8א(1א) האמורה לתקנות הדיג "על אף האמור בתקנת משנה (א), רשאי פקיד הדיג הראשי להחיר, בהחלטה מנומקת בכתב, ... " (ההדגשה הוספה).

14. גם הדין הכללי מטיל על פקיד הדיג חובה לנמק את החלטתו – סעיף 2א לחוק לתיקון סדרי המינהל (החלטות והנמקות), התשי"ט-1958. הפרתה של חובה זו מעבירה בענייננו אל פקיד הדיג הראשי את חובת הראיה כי החלטתו זו נעשתה כדין (שם, סעיף 6א).

בנסיבות אלו בהן ישנה חזקה ראשונית לפיה ההחלטה אינה כדין ובמטרה לשמר את ה- status quo ante ששרר לפני ולמנוע את שינויו של המצב הקיים (על-פי ההחלטה מיום 3/4/2017) בו נאסר הדיג בים התיכון בעונת הרבייה בתקופה שמיום 1/5/2017 ועד יום 14/6/2017, יתבקש בית המשפט הנכבד להוציא מלפניו צו המשעה את תוקפה של ההחלטה מיום 29/5/2017 וזאת עד לקיומו של דיון (דחוף) בעניין.

בשל העובדה שרק ביום שני 29/5/2017 בשעות הערב נודעה החלטה לחברה להגנת הטבע ומיד לאחר מכן חל חג השבועות, הנה היום – יום חמישי 1/6/2017 – הוא יום העבודה הראשון שלאחר החג בו יש בידי החברה להגנת הטבע לעתור בעניין בפני בית המשפט הנכבד.

עם מתן היתר לשוב ולדוג בים התיכון צפויים אלפי הדייגים שהיו מנועים מכך עד עתה לצאת אל הים, בעת בה הדגים מתרבים. זה הוא לחץ דיג אדיר – בפרט, בסוף השבוע בו יוצאים אל הים מרבית הדייגים החובבנים ("הספורטיביים") – כך שאפילו בתנאים המגבילים לכאורה שקבע לכך פקיד הדיג הראשי בהחלטתו (דיג מעומק של 30מ'; איסור על דיג דקרים) יהווה הדבר פגיעה קשה במשאב הדגה ובמאמצים לעצור את הידלדלותו.

מן הצד השני, לציבור הדייגים לא היתה ציפייה כי הדיג בעונת הרבייה יותר – זאת הן נוכח הוראתן של התקנות בעניין והן נוכח הודעתו של פקיד הדיג הראשי מיום 3/4/2017 על עונת הרבייה בה ייאסר הדיג בים התיכון.

אשר על כן, יתבקש בית המשפט הנכבד להוציא מלפניו צו-ביניים / ארעי המורה כי תוקפו של היתר מיום 29/5/2017 שנתן פקיד הדיג הראשי לדוג בעונת הרבייה 2017, ושנועד להיכנס לתוקפו ביום 1/6/2017, מושעה באופן זמני ועד לקיומו של דיון (דחוף) בעתירה שהגישה העותרת.

היום: ז' סיון, ה'תשע"ז
(1 יוני, 2017)

טל צפריר, עורך-דין נועה יאיון, עורכת-דין
החברה להגנת הטבע